

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Základní škola Děhylov, okres Opava

Porubská 93/66, 747 94 Děhylov

Identifikátor školy: 600 143 333

Zřizovatel: Obec Děhylov, Výstavní 17, 747 94 Děhylov

Školský úřad Opava, Březinova 6, 746 01 Opava

Termín konání orientační inspekce: 22. - 23. listopad 2000

Čj.	145 276/00-11132
Signatura	on5bu112

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Sledovaná základní škola má danou kapacitu 122 žáků. Je organizována jako trojtřídní, dvě třídy se nacházejí v budově sídla školy, třetí v odloučeném pracovišti na adrese Děhylov-Dobroslavice, Osvobození 8/50. Výuka je zajišťována v pěti ročnících pro 54 žáky (ve dvou třídách jsou vyučovány spojené ročníky - ve II. třídě 2. a 3. ročník, ve III. třídě 4. a 5. ročník).

Ve škole se vyučuje podle učebních dokumentů vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 ze dne 30. dubna 1996, ve smyslu úprav a doplňků schválených dne 25. srpna 1998 pod čj. 25 018/98-22.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

V průběhu orientační inspekce byla sledována výuka předmětů český jazyk a matematika. Kvalita výuky těchto předmětů byla hodnocena z hlediska přípravy a plánování výuky, personálních, materiálních a psychohygienických podmínek, dále podle účelnosti a vhodnosti organizace výuky, použitých forem a metod práce. Byla rovněž posuzována účinnost motivace a způsobu hodnocení žáků ve vyučovacím procesu, úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky a pedagogy a mezi žáky navzájem.

Plánování a příprava výuky sledovaných předmětů

Na základě přímého pozorování v hospitovaných hodinách, dále kontrolou rozvrhu hodin a zápisů v třídních knihách bylo ověřeno, že výuka předmětů český jazyk a matematika probíhá podle učebních dokumentů deklarovaného vzdělávacího programu Základní škola. Týdenní časová dotace sledovaných předmětů souhlasila s učebním plánem prvního až pátého ročníku. Probírané učivo odpovídalo učebním osnovám a bylo obsaženo v tematických plánech učitelů. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajišťována kontrolní činností vedení školy.

Příprava výuky sledovaných předmětů byla převážně na velmi dobré úrovni. Výukové cíle v jednotlivých hodinách byly stanoveny vhodně a přiměřeně, korespondovaly s aktuálním složením tříd i probíraným učivem.

Úroveň plánování a přípravy výuky sledovaných předmětů je velmi dobrá.

Podmínky výuky sledovaných předmětů

Ve škole je v plné míře využívána odborná a pedagogická způsobilost učitelů. Ve smyslu příslušných ustanovení vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců, jsou všichni tři vyučující sledovaných předmětů plně kvalifikováni pro výuku na prvním stupni ZŠ, což se příznivě projevilo ve velmi dobré úrovni kvality výuky.

Výuka probíhala v běžně upravených učebnách, které jsou prostorné a světlé. Starší udržovaný žakovský nábytek splňuje antropometrické požadavky. Dostatek magnetických tabulí umožňuje při výuce řadu samostatných forem práce, ve třídách umístěná audiovizuální technika nebyla v navštívených hodinách využita. V průběhu vyučování se přiměřeně využívalo učebních pomůcek, žákům je volně dostupná žakovská knihovna. Učební prostředí ve třídách bylo velmi podnětné a estetické. Výzdoba chodeb a všech dalších prostor školy v době inspekce byla rovněž na vynikající estetické úrovni. Z hlediska psychohygienických podmínek nebyly ve škole zjištěny závady. Škola v rámci celostátní akce zajišťuje odběr mléka, v ostatních dnech si pitný režim žáci zajišťují sami.

Škola má pro výuku českého jazyka a matematiky dostatek učebnic i učebních textů se schvalovací doložkou MŠMT ČR (jedná se o ucelenou řadu učebnic nakladatelství ALTER, hojně je využíváno pracovních sešitů). Učebních pomůcek je na škole dostatečné množství (převážně starších), z hlediska jejich inovace je však počet přírůstků v posledních letech malý.

Personální struktura učitelů sledovaných předmětů je vynikající, materiální vybavení školy je na velmi dobré úrovni. Hodnocení psychohygienických podmínek je vynikající.

Celkově mají podmínky pro výuku jazyka českého a matematiky vynikající úroveň.

Jazyk český

Výuka českého jazyka se i přes skutečnost, že se převážně vyučovalo ve třídách se sloučenými ročníky, vyznačovala strukturou hodin odpovídající výukovým cílům. Ve vyučování bylo využíváno rozmanitých forem práce a vyučovacích metod, zohledňovány byly i individuální potřeby a schopnosti žáků. Pozornost se také věnovala žákům se specifickými poruchami učení, stejně tak bylo i pamatováno na vytváření prostoru pro samostatné a aktivní učení. Učovací čas byl využit efektivně, učivo bylo interpretováno věcně správně.

Ve všech hospitovaných hodinách byly vhodně využívány vstupní motivační metody a výzvy. Vyučující vytvářeli pozitivně laděnou atmosféru, spolupráce byla založena na vzájemné důvěře. Při zadávání úkolů byla respektována zásada přiměřenosti, jednotlivé činnosti žáků byly bezprostředně vyhodnocovány. Hodnocení bylo objektivní, převážně pozitivně zaměřeno, byla oceňována snaha a pokrok. Písemné projevy žáků jsou pravidelně opravovány a vykazují velmi dobrou úroveň.

Během výuky žáci respektovali dohodnutá pravidla jednání, vyučující dbali na rozvoj jejich komunikativních schopností. Psychosociální podmínky výuky, stejně jako verbální i neverbální komunikace vyučujících byla na velmi dobré úrovni.

Vzhledem k obtížnosti výuky ve třídách se sloučenými ročníky lze hodnotit všechny sledované jazyky jako velmi dobré.

Celkové hodnocení jazyka českého je velmi dobré.

Matematika

Výuka matematiky byla vyučujícími ve většině sledovaných hodin velmi dobře promyšlená a připravená se strukturou odpovídající výukovým cílům. Organizační pokyny byly podávány nenásilně, jasně a srozumitelně, vždy přiměřeně věku a možnostem žáků. V hospitovaných hodinách sledovaly učitelky cíle výuky, které byly voleny tak, aby se dodržela návaznost s přihlédnutím k dosavadním znalostem a dovednostem žáků.

Téměř ve všech vyučovacích hodinách měli žáci možnost volby individuálního tempa, zejména v částech zaměřených na procvičování a upevňování znalostí. Vyučující průběžně poskytovaly individuální pomoc.

Práce s učebnicemi, pracovními sešity, početními úkoly připravenými na tabuli a pomůckami směřovala k maximálnímu pochopení probíraného učiva. Vyučující dbaly na nácvik základních algoritmů, dostatečně zařazovaly pamětné i písemné počítání, zařazovány byly i mezipředmětové vztahy.

V organizaci vyučovacích hodin vyučující dbaly na změnu metod a forem výuky. Frontální práce byla zastoupena pouze v malém rozsahu vzhledem k ostatním formám, objevovaly se činnosti spojené s prací ve skupinách či naopak individuální založené na individualitě žáka. Zcela běžně byly zařazovány relaxační prvky jako jsou zpěv, hry a soutěže.

Probírané učivo bylo interpretováno věcně správně. V hodinách byla rozvíjena představivost,

paměť, logický úsudek a značný důraz byl kladen na rozvoj komunikativních dovedností. Inspekce zjistila ve sledovaných hodinách velmi dobré matematické znalosti. Tyto pak uplatňují v matematických soutěžích Klokánek a korespondenční soutěži Kosočtverec.

Použité motivační metody byly velmi vhodné. Vstupní i průběžná motivace vyplývala z osobnostních předpokladů jednotlivých učitelek. Hlavním motivačním prvkem bylo povzbuzení a pochvala žáků, ocenění jejich snahy. Vyučující svou přirozenou autoritou i velmi pěkným, převážně klidným a rozvázným vztahem k žákům, umocňovaly přátelskou pracovní atmosféru. Objektivní hodnocení žáků mělo převážně slovní charakter. Závěrečné hodnocení výsledků vyučovacích činností s ohledem na cíl hodiny však nebylo vždy pravidlem.

V oblasti komunikace a interakce byla vyučujícími i žáky respektována dohodnutá pravidla jednání, komunikace byla založena na vzájemné důvěře. V převážné většině hospitovaných hodin byl vytvářen prostor pro diskusi, verbální i neverbální komunikace učitelů byla v průměru na velmi dobré úrovni.

Oblast organizace, forem a metod výuky sledovaných předmětů je hodnocena jako velmi dobrá, stejně tak účinnost motivace a způsobu hodnocení žáků ve vyučovacím procesu. Vzájemná interakce a komunikace mezi žáky a pedagogy je rovněž na velmi dobré úrovni.

Na základě zjištěných skutečností je kvalita vzdělávání v matematice jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Na základě zjištěných skutečností je kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech v souhrnu hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Koncepční záměry ředitelky školy jsou stanoveny na základě rozboru podmínek školy a vycházejí i z analýzy současného stavu. Hlavním cílem je zabránit dalšímu úbytku žáků, přesvědčit rodičovskou veřejnost o kvalitách venkovské školy a udržet stávající plně odborně a pedagogicky způsobilý kolektiv učitelek. Dalším úkolem je zlepšování materiálně technických podmínek v obou nedávno rekonstruovaných budovách školy (tj. především záměna stávajícího školního nábytku za nový ve školní budově v Děhylově), dále zvýšit počet nabízených kroužků, podílet se na kulturním životě obou obcí a zaměřit se na zlepšování vztahů mezi žáky navzájem v rámci výchovně-vzdělávacího procesu. Časový horizont záměrů není v koncepci vymezen.

Plánování vychází z analýzy současného stavu. Roční plán byl zpracován na základě koncepčních záměrů a diskusí mezi pedagogickými pracovníky. Obsahuje aktuální požadavky výchovně-vzdělávacího procesu a jeho materiálního zabezpečení. Jeho součástí je dále plán pedagogických rad, plán kontrolní činnosti, rozdělení kompetencí, minimální preventivní program, plán třídních schůzek, soutěží a akcí pořádaných školou. Plán je na pravidelných poradách konkretizován do měsíčních úkolů, jejichž plnění je průběžně sledováno a vyhodnocováno. Plánované záměry jsou reálné a konkrétní. Dokument je přehledně zpracován, má velmi dobrou vypovídací hodnotu a svědčí o koncepčním přístupu vedení školy k plánovacím činnostem. Při nich jsou využívány podněty pracovníků školy.

Škola se řídí schválenými učebními plány. Výuka v 1. - 5. ročníku je organizována podle učebních dokumentů výše uvedeného vzdělávacího programu Základní škola. Na základě

hospitační činnosti, kontroly tematických plánů sledovaných předmětů a zápisů v pedagogické dokumentaci lze konstatovat, že realizace učebního plánu je v souladu s deklarovaným vzdělávacím programem. Pro žáky se specifickými poruchami učení jsou vypracovány individuální programy.

Žáci mají v tomto školním roce možnost pracovat pouze v nepovinném předmětu náboženství a dvou sportovních zájmových útvarech.

Organizace vzdělávacího a výchovného procesu i provozu školy má jasně stanovená pravidla, která korespondují s velikostí i typem školy. Běžný provoz se řídí řádem školy, který je zpracován v souladu s § 15 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. V průběhu inspekce bylo zřejmé, že školní řád je pracovníky školy i žáky akceptován.

Operativnost řízení je zajištěno především každodenním osobním kontaktem, dále pravidelnými poradami a informační nástěnkou. Organizování pedagogických rad je funkční, zápisy z nich obsahují relevantní informace o současném stavu školy v oblasti výchovně-vzdělávací práce. Rozvrh hodin respektuje psychohygienické potřeby žáků i pedagogů v rámci podmínek školy.

Povinná dokumentace školy je vedena řádně, funkčně, v souladu s platnými právními předpisy. Při kontrole nebyly zjištěny nedostatky. Má velmi dobrou úroveň po stránce formální a obsahové.

Vnitřní informační systém je účinný, existují v něm zpětné vazby. Vedení školy umožňuje všem zaměstnancům přístup k aktuálním informacím, které se týkají práce školy a různých pedagogických aktivit. Důvěrné informace o zaměstnancích a žácích jsou řádně zabezpečeny proti zneužití.

Stávající vnější informační systém zajišťuje především pravidelnou a včasnou informovanost rodičů, zejména prostřednictvím žákovských knížek a deníčků. Komplexnější informace jsou podávány na pravidelných třídních schůzkách, či spoluprací s klubem rodičů.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000 má velmi dobrou vypovídací hodnotu a slouží současně jako zdroj sebehodnocení. Je zpracována v souladu s § 17e odst. 2, 3 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů a její obsah není v rozporu se zjištěnými skutečnostmi.

Škola se vhodným způsobem prezentuje na veřejnosti, zejména kulturními programy na akcích pořádaných školou nebo obcí. Žáci se zapojují do soutěží pěveckých, výtvarných a sportovních.

Hlavním prvkem ve vedení pracovníků je každodenní přímý kontakt s oboustrannou informovaností o plnění úkolů. Při vedení pracovníků převládá demokratický styl řízení, který je schopen respektovat potřeby jednotlivců i celku. Řízení má návaznost na plánování i kontrolu jednotlivých činností a postihuje všechny oblasti práce školy. Ve sledovaných předmětech je plně využíváno odbornosti výuky. Jsou tím vytvořeny podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy pracovníků i samotných žáků.

Nadtarifní složky platu jsou přiznávány diferencovaně dle zveřejněných kritérií. Vedení školy rovněž využívá jako motivační roli slovní pochvalu a poděkování za přípravu a organizaci soutěží či mimořádných akcí. Vyhodnocování práce učitelů je prováděno v pravidelných termínech.

Vedení školy využívá pro hodnocení výchovně-vzdělávací práce vlastní testové srovnávací okruhy v matematice a českém jazyce.

Kontrolní a hospitační činnost je součástí celoročního plánu práce. Z hospitační činnosti jsou

pořizovány záznamy, v nichž je uveden průběh hospitované hodiny a vytčena pozitiva a negativa. Výsledky jsou s vyučujícím konzultovány vždy bezprostředně po ukončení hospitační činnosti.

Systém kontrol je dále realizován formou kontroly pedagogické dokumentace a činnosti správních zaměstnanců. Sledovány a vyhodnocovány jsou písemné a grafické projevy žáků i výsledky srovnávacích testů.

Hodnocení kvality řízení

Koncepční záměry vycházejí ze znalosti podmínek školy a prostředí. Plánování tvoří ucelený systém konkrétních úkolů. Výuka probíhá podle schváleného vzdělávacího programu, učební plány a osnovy jsou dodržovány. Nabídka dalších vzdělávacích aktivit však není dostačující. Kvalita, rozsah a účelnost plánování jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Organizace výchovně vzdělávací činnosti školy odpovídá závazným právním předpisům. Informovanost pracovníků školy je ucelená, informace rodičům žáků jsou pravidelné. Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy a informačních systémů jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Systém, rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků jsou v souhrnu hodnoceny jako velmi dobré.

Systém, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Kvalita řízení je hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace ve smyslu § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 473/99/Z-1-6-00, třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy, školní řád, rozvrh hodin, záznamy z pedagogických rad, kniha úrazů, hospodářská dokumentace a evidence majetku).
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000 včetně výroční zprávy o hospodaření za rok 1999.
- Celoroční plán práce školy včetně příloh.
- Tematické plány učiva jazyka českého a matematiky.
- Písemné podklady řídicí, organizační a kontrolní činnosti vedení školy.
- Písemné žákovské práce.
- Podkladová inspekční dokumentace (hospitační záznamy).

ZÁVĚR

Předmětem inspekční činnosti bylo hodnocení kvality vzdělávání v předmětech český jazyk a matematika a dále kvality řízení. Posouzením sledovaných oblastí byla stanovena následující výrazná pozitiva a negativa:

Pozitiva:

- vynikající personální zajištění výuky sledovaných předmětů z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti,
- velmi dobrá úroveň vzdělávání ve výše uvedených předmětech,
- velmi dobrá estetická úroveň prostředí obou školních budov.

Negativa:

- minimální přírůstky fondu učebních pomůcek,
- malá nabídka zájmových útvarů.

Ze zjištěných a popsaných skutečností vyplývá, že kvalita vzdělávání v jazyce českém a matematice je velmi dobrá. Rovněž oblast řízení je na velmi dobré úrovni. V celkovém souhrnu je škola hodnocena jako velmi dobrá.

Prostředky ze státního rozpočtu jsou využívány efektivně ve prospěch žáka a výchovně vzdělávacího programu, neúčelnost vynakládání finančních prostředků nebyla v průběhu inspekce zjištěna.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	RNDr. Libor Kubica	Kubica, v. r.
Členka týmu	Mgr. Isabela Hobzová	Hobzová, v. r.

V Opavě dne 4. prosince 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 5. 12. 2000

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Mgr. Pavla Dědochová

Dědochová, v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Opava, Březinova 6	2000-12-19	145 296/00-11132
Zřizovatel obec Děhylov, Výstavní 17, 747 94 Děhylov	2000-12-19	145 297/00-11132

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nepodány